

Rapport motie: Zon op bedrijvendaken

Opsteller: Jasper Lommerse

Datum: 8 februari 2022

Zaaknummer: 41904

Inhoudsopgave

Aanleiding.....	3
Doelstelling.....	3
Routekaart Zon op Dak.....	4
Huidige subsidieregelingen	4
Situatieschets	4
Stimulering per doelgroep.....	6
Bedrijven	6
Voorgestelde stimuleringsmaatregelen	7
Agrariërs	7
Voorgestelde stimuleringsmaatregelen	8
Scholen en zorginstellingen.....	8
Sportverenigingen en kunst -en cultuurinstellingen	8
Eigen organisatie	8
Voorgestelde stimuleringsmaatregelen	9
Andere stimuleringsmaatregelen.....	9
Samenvatting.....	9

Bijlage:

- 1. Routekaart Zon op Dak Holland Rijnland*

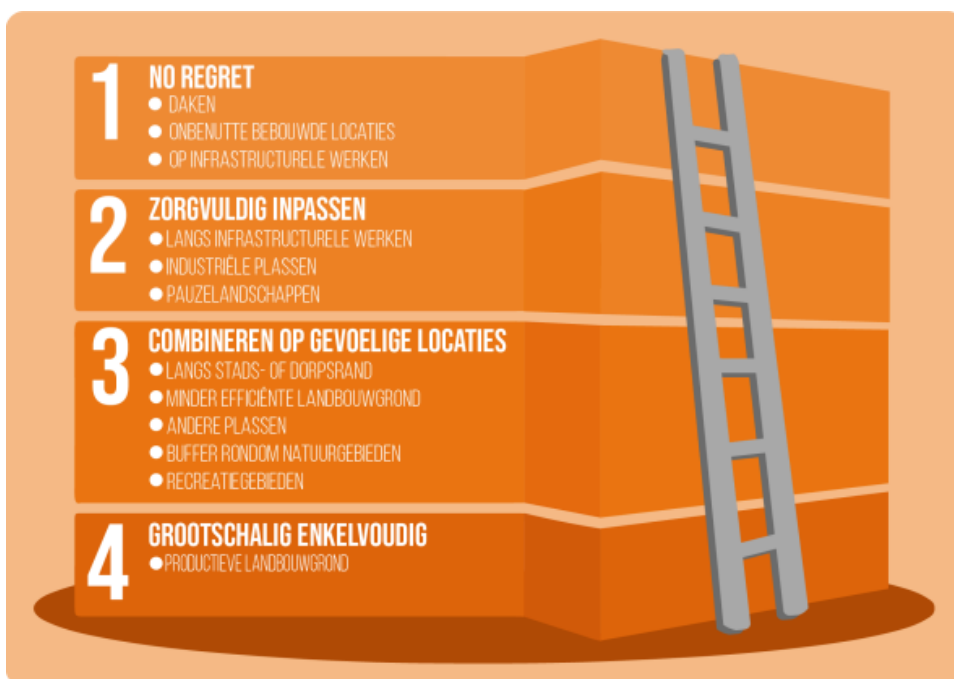
Aanleiding

Naar aanleiding van de motie “Zon op bedrijvendaken”(ook bekend als “Zon op grote daken”) van 3 juni 2021 had de gemeenteraad gevraagd een uitwerking te maken van het instrumentarium, zoals opgenomen in de Routekaart Zon op dak, inclusief financiële onderbouwing. De Routekaart is onderdeel van de RES 1.0 Holland Rijnland die op 3 juni 2021 door de Raad is vastgesteld. Het stimuleren van zonnepanelen op grote daken draagt bij aan de opgave van de RES 1.0. De Raad heeft de voorkeur zoveel mogelijk zonnepanelen op daken te realiseren om het open landschap te ontzien.

Doelstelling

Het doel van de motie is om het plaatsen van zonnepanelen op grote daken te stimuleren en daarmee het open landschap zoveel mogelijk te ontzien. Dit draagt bij aan één van de doelstellingen van de RES 1.0 van Holland Rijnland om 0,25 TWh via zonnepanelen op grote daken op te wekken in 2050. Zelf streeft de gemeente Nieuwkoop ernaar om, binnen het productieplafond van 0,08 TWh in 2030, grofweg 0,02TWh aan groene stroom op daken te produceren.

Het stimuleren van zon op dak sluit aan op de zonneladder, die de voorkeur legt bij het plaatsen van zonnepanelen op daken boven veldopstellingen. Net als haar inwoners (participatietraject RES) onderschrijft de gemeente Nieuwkoop deze voorkeur. Immers: ‘Hoe meer zonnepanelen op daken worden geplaatst, hoe minder hectare aan zonnenvelden nodig is’. Tegelijkertijd wil dat niet zeggen dat de opgave gehaald kan worden door alleen zonnepanelen op daken. Een mix aan diverse maatregelen blijft nodig.

Figuur 1 Zonneladder

Routekaart Zon op Dak

De Routekaart Zon op dak bevat onder andere een overzicht van bestaande instrumenten die kunnen bijdragen aan het stimuleren van zonnepanelen op daken. Deze instrumenten dienen als inspiratie voor overheden bij het nemen van hun eigen stimuleringsmaatregelen. De instrumenten uit de routekaart staan aangegeven per doelgroep, of deze gelden voor kleine installaties (kleiner dan 15kWp) of grote installaties (groter dan 15kWp) en via welke overheidslaag deze uitgevoerd kan worden. Onder andere zijn de verschillende subsidies voor zonnepanelen op grote daken in de routekaart opgenomen. De routekaart is te vinden in bijlage 1.

Huidige subsidieregelingen

Op dit moment bestaan al enkele regelingen vanuit het Rijk en de provincie Zuid-Holland ter bevordering van zonnepanelen op grote daken. Om dit te financieren bestaat hiervoor vanuit het Rijk de SDE++ exploitatiesubsidie en de ISDE investeringsubsidie. Verder is er de Energie-investeringsaftrek waar ondernemers gebruik van kunnen maken. Daarnaast kunnen ondernemers de btw op zonnepanelen terugvragen. Vanuit de provincie Zuid-Holland bestaat specifiek voor grootdakbezitters de subsidie Zonnig Zuid-Holland. Deze subsidie is bedoeld voor bedrijven en organisaties (behalve overheden). Het betreft daken die tenminste 15 kilowatt-piek (kWp) kunnen opwekken. Daarnaast bestaan ook de subsidie Verduurzaming bedrijventerreinen en de subsidie Lokale initiatieven energietransitie.

Er bestaan dus al veel stimuleringsinstrumenten vanuit het Rijk en de provincie, waardoor een eigen gemeentelijke regeling weinig tot niets toevoegt. Daarbij zorgen de beschikbare regelingen er niet automatisch voor dat grote daken in Nieuwkoop vol te komen liggen met zonnepanelen. Daar is meer voor nodig. Hieronder wordt daarover verder op ingegaan.

Situatieschets

De gemeente Nieuwkoop heeft zelf al verschillende acties opgezet om zonnepanelen op daken te stimuleren. Zo zijn er energiescans voor maatschappelijke organisaties en bedrijven, worden bedrijven geïnformeerd over de subsidieregelingen en verder begeleid tot het nemen van maatregelen. Deze maatregelen zijn vooral gericht op energiebesparing, het voorzien van de eigen elektriciteitsbehoefte en verdergaande stappen naar energieneutraal en aardgasvrij.

Postcoderoosprojecten

De Gebiedscoöperatie Nieuwkoop verricht belangrijk werk door daken te vinden voor het leveren van groene stroom (via het net) primair aan huishoudens die zelf geen (geschikt) dak hebben om zonnepanelen op te leggen. Inmiddels heeft de gebiedscoöperatie zes postcoderoosprojecten gerealiseerd en breidt ze dit uit door steeds meer grote daken te benutten. In totaal is 0,47 ha aan zonnepanelen neergelegd. De gebiedscoöperatie heeft ook nog twee projecten lopen die in totaal goed zijn voor 0,25 ha aan zonnepanelen.

Energiescans

In samenwerking met het bureau Klimaatroute laat de gemeente energiescans uitvoeren. Deze energiescans koopt de gemeente in via de Omgevingsdienst West Holland (ODWH). Dit jaar is dat gebeurt bij 47 bedrijven en worden 24 bedrijven begeleidt. Doordat dit proces via de ODWH gaat, wordt ook gelet op de "energiebesparingsplicht". Deze wettelijke verplichting bepaalt dat bedrijven alle energiebesparende maatregelen dienen te nemen die een terugverdientijd hebben van 5 jaar of minder. De handhaving hierop gebeurt vanuit de ODWH.

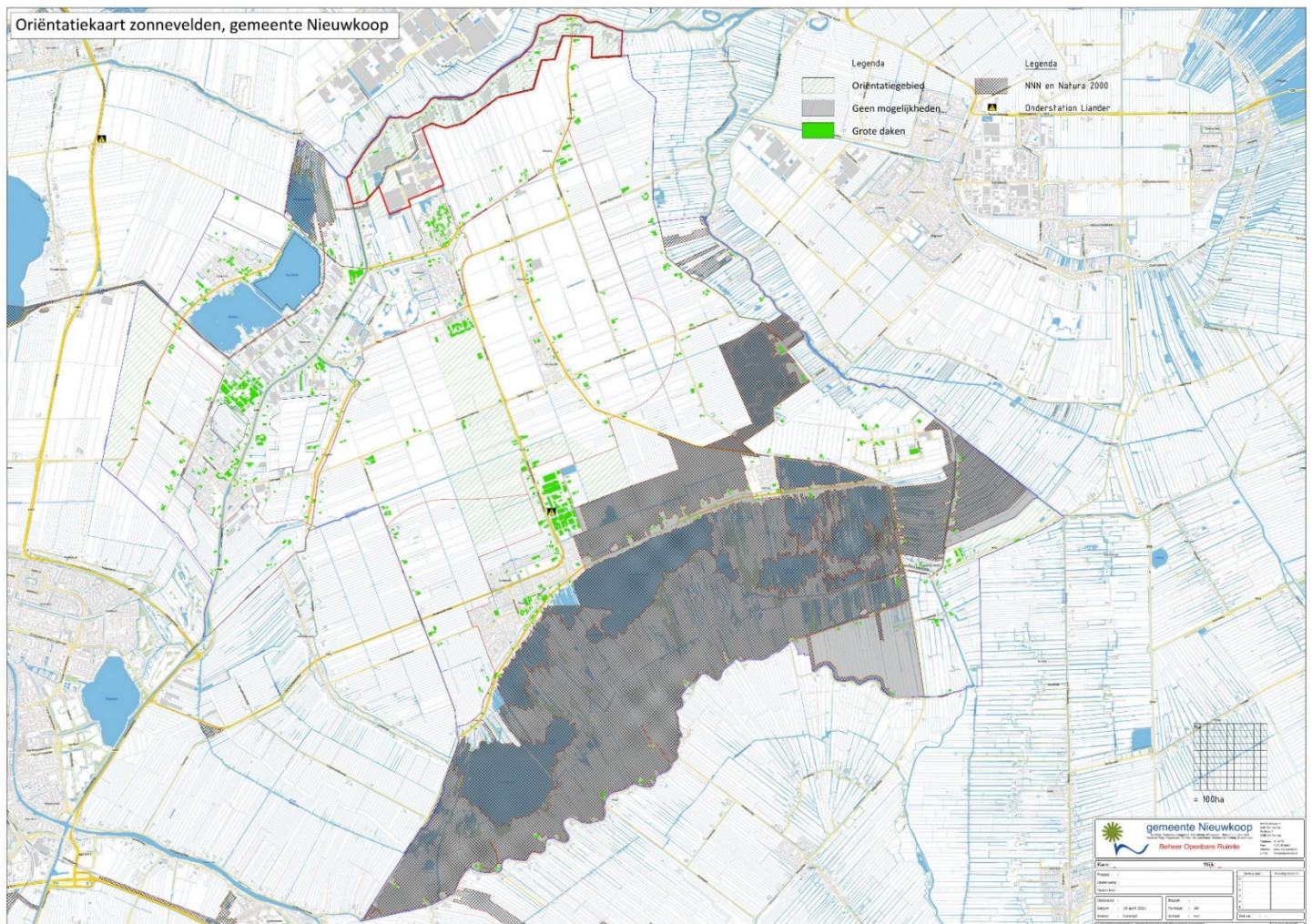

Onderzoek eigen vastgoed

Voor haar eigen vastgoed heeft de gemeente onderzoeken uitgevoerd naar de mogelijkheden tot het nemen van verduurzamende maatregelen, waaronder het gemeentehuis in Nieuwveen en het gemeentekantoor in Ter Aar. De onderzoeken worden meegenomen als input voor een integrale aanpak voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Het gebouw De Verbinding in Nieuwkoop wordt binnen deze benadering afzonderlijk bekeken. Daar bestaat namelijk een noodzaak om het binnenklimaat te verbeteren. Het gebouw zal de komende jaren in de kern Nieuwkoop haar functie behouden, waardoor lange termijn maatregelen interessant zijn. Door te onderzoeken of het gebouw direct ook energieneutraal en aardgasvrij kan worden, is de kans groot dat op dit gebouw zonnepanelen komen om de nieuwe installatie van groene stroom te voorzien.

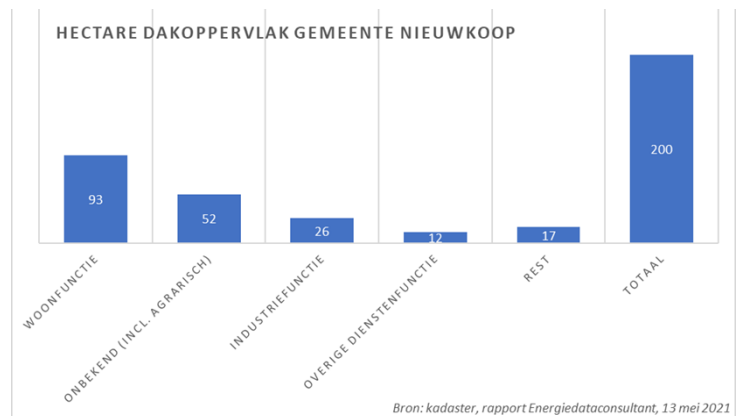
Potentie zonnepanelen op grote daken

In figuur 2 zijn de grote daken groen gekleurd. Uit de figuur is op te maken dat er nog veel dak potentieel is op bedrijventerreinen zoals De Olm, Bovenland en Schoterhoek. Bij agrarische bedrijven in het buitengebied zit ook veel potentie, evenals bij de zorginstellingen (Huize Ursula).

Figuur 2: In het groen zijn daken aangegeven die vallen binnen de categorie grote daken voor zonne-energie.

Binnen de 200 hectare aan dakoppervlak (woningen en bedrijven) bedraagt het oppervlakte aan grote daken in de gemeente Nieuwkoop 103,56 hectare. Daarvan bestaat 26 ha uit daken met als doelstemming industrie en 52 ha heeft een onbekende functie. Binnen deze onbekende functie vallen onder andere schuren en loodsen van agrarische ondernemingen. Van de 26 ha aan industrie is 19,25 ha te vinden op drie industrieterreinen, de Olm, Bovenland en Schoterhoek. Kijkend naar de opwek potentie is de industrie goed voor ongeveer 28,875 MWp. De overige daken zijn goed voor ongeveer 65,759 MWp.

Figuur 3 Verdeling dakoppervlakte Nieuwkoop

Netcapaciteit

Netbeheerder Liander heeft aangegeven dat op dit moment nog voldoende capaciteit is voor het leveren van groene stroom op het net. De capaciteit zou wel verhoogd moeten worden als alle mogelijkheden voor zonnepanelen op grote daken gebruikt gaan worden. Voor nieuwe aansluitingen, en congestieproblemen op het net, heeft Liander last van vertraging door materiaal schaarste en het tekort aan personeel. Dit leidt al snel tot een wachttijd van 1 tot 1,5 jaar.

Conclusie huidige situatie

Uit de gegevens van figuur 2 en 3 zijn twee hoofddoelgroepen te onderscheiden: bedrijven en agrariërs. Voor het stimuleren van zonnepanelen op grote daken richten we ons dan ook hoofdzakelijk op die twee groepen.

Stimulering per doelgroep

De hoofddoelgroepen zijn bedrijven en agrariërs. Naast deze twee belangrijke doelgroepen hebben we ook oog voor scholen, zorginstellingen, sportverenigingen en onze eigen gemeentelijke daken.

Bedrijven

Het doorvoeren van energiemaatregelen is vaak een proces van lange adem. Het is geen primaire taak en bedrijven lopen vaak tegen belemmeringen aan wat ze belet de gewenste maatregelen te nemen. Om tot een besluit te komen welke maatregelen voor de langere termijn interessant zijn, is veel onderzoek nodig. Het is een onderzoek naar techniek waar ook andere elementen dan energiebesparing of -levering een rol spelen. Bij het plaatsen van zonnepanelen op het dak dient bijvoorbeeld ook de dakconstructie draagkrachtig genoeg zijn. Ook is onderzoek nodig welke financiële instrumenten benut kunnen worden. Bedrijven schatten de kosten soms hoger in door onwetendheid over het bestaan van stimuleringsubsidies vanuit het Rijk en de provincie. Uit de praktijk blijkt dat begeleiding van bedrijven hierin essentieel is. Datzelfde geldt ook voor het stimuleren van zonnepanelen op grote daken, dat deel uit maakt van de nu al uitgevoerde energiescans bij bedrijven. Het begeleiden van bedrijven door een deskundige adviseur, met bouwfysische en installatietechnische kennis, ontzorgt het bedrijf en geeft inzicht en handelingsperspectief.

De bovengenoemde begeleiding vindt al plaats via het aanbieden van energiescans door Klimaatroute via de Omgevingsdienst West-Holland (zie hoofdstuk Huidige situatie). Het plaatsen van zonnepanelen maakt deel uit van deze energiescans.

Voorgestelde stimuleringsmaatregelen

1. Gratis Energiescans continueren

Door middel van een energiescan kunnen bedrijven inzichtelijk krijgen waar zij energie kunnen besparen, of er mogelijkheden liggen om energie op te wekken en welke maatregelen interessant zijn om het energieverbruik te verminderen. De eerste stap hierin is het nemen van energiebesparende maatregelen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden (energiebesparingsplicht). Voorbeelden zijn het verbeteren van de schilisolatie, inregelen van installaties en gedragsbeïnvloeding van gebruikers van het gebouw. Vervolgens is vaak de verlichting aan de beurt (LED armaturen/lampen plaatsen) en het plaatsen van zonnepanelen op het dak. Op langere termijn kan er sprake zijn van meer kapitaalcrachtige investeringen om het gebouw (en productie) energieneutraal en aardgasvrij te maken.

Uit de tussentijdse resultaten van de energiescans blijkt dat tal van bedrijven besluiten zonnepanelen te plaatsen. Om een bedrijf in beweging te krijgen, wordt dus vanuit de energiebesparingsplicht (Wet Milieubeheer) bedrijven gestimuleerd energiescans af te nemen. Het begeleidingstraject (van minstens een jaar) zorgt ervoor dat bovengenoemde maatregelen ook daadwerkelijk (deels) worden uitgevoerd. De gunstige bijvangst is dat er dus meer zonnepanelen op de grote daken worden geplaatst.

Klimaatroute heeft aangegeven dat meer bedrijven scans willen laten uitvoeren in de gemeente. In 2021 zijn in totaal 49 ondernemers begeleidt door Klimaatroute. Deze wordt uitgebreid met 27 bedrijven die in 2022 een energiescan willen laten uitvoeren. De kans is groot dat dit aantal nog verder toeneemt in 2022. Aangezien de resultaten van de energiescans positief uitpakken, hebben we ervoor gekozen om deze energiescans blijven aan te bieden en – indien nodig - te intensiveren.

Binnen het duurzaamheidsprogramma is per jaar €27.000 begroot voor het uitvoeren van 50 energiescans. Bij een grotere vraag naar energiescans kan het budget voor na 2022 eerder beschikbaar gesteld worden.

2. Communicatie aan de voorkant

Klimaatroute benadert alle ondernemers met de vraag of zij interesse hebben in het afnemen van energiescans. De gemeente zal via haar kanalen aandacht vragen aan ondernemers om met het programma mee te doen. Dat doen we via:

- bijeenkomsten van de VON en GCN
- bedrijfsbezoeken van de beleidsmedewerkers Economische Zaken
- onze website (duurzaam-nieuwkoop.nl)
- diverse media (o.a. Nieuwkoop Nieuws)
- social media

Agrariërs

Voor agrariërs is in 2019 een traject door LTO Noord opgezet om zonnepanelen op agrarische daken te stimuleren. Netbeheerder Liander was hier nauw bij betrokken. Helaas heeft uiteindelijk maar een

bepaalde groep agrariërs meegedaan. Uit het project kwamen onder andere de volgende belemmeringen naar voren:

- Netcapaciteit en aansluiting op het elektriciteitsnet.
Drukte op het net en vraag naar nieuwe aansluitingen zorgt ervoor dat er een vertraging is bij het verwezenlijken van zonnepanelen voor agrariërs. Ook de hoge aansluitingskosten spelen hier een rol. Agrarische bedrijven liggen in veel gevallen ver van een aansluitingsstation wat extra kosten met zich mee brengt.
- Financiering en weging van de investering.
Met dat laatste wordt bedoeld dat agrariërs te maken hebben met verschillende investeringen om hun bedrijf in stand te houden
- Dakconstructie

Voorgestelde stimuleringsmaatregelen

Vanwege de excentrische ligging van de meeste landbouw bedrijven is aansluiting op het net een grote investering. De kosten hiervan wegen vaak niet op tegen de baten van zonnepanelen. Als er naast zonnestroom ook kosten bespaard kunnen worden door het inbrengen van een aandeel windenergie (kleine windmolens), kan dit plaatje er anders uit gaan zien. De mix van zon- en windenergie zorgt voor een evenredige opwek van elektriciteit wat agrariërs zelfvoorzienend in hun energiebehoefte kan maken.

1. Combinatie zoeken met kleine windmolens

Het stimuleren van agrariërs zoeken we in het ontzorgen met de focus op zelfvoorzienend (combinatie zonnepanelen op agrarische daken en kleine windmolens). Samen met LTO Noord, aan de Sectortafel Landbouw van GCN/VON, gaan we hierover nader in gesprek.

Scholen en zorginstellingen

Bij scholen en zorginstellingen is er minder noodzaak voor stimulering. Voor deze groepen lopen ook al andere trajecten om duurzaamheid te bevorderen. Zo is er voor scholen de Schooldakrevolutie. In Nieuwkoop wordt hier nagenoeg geen gebruik van gemaakt, omdat in de diverse dorpskernen oude schoolcomplexen plaats hebben gemaakt voor nieuwe Integraal Kind Centra (IKC's). Voor zorginstellingen wordt, mede vanuit het programma Green Deal zorg, al concrete stappen gezet in verduurzaming.

Sportverenigingen en kunst -en cultuurinstellingen

Klimaatroute heeft via het project Groene Club energiescans uitgevoerd bij 3 sportverenigingen. De sportverenigingen hebben dus al programma's lopen via andere trajecten. Voor de kunst -en cultuurinstellingen zijn er echter geen lopende regelingen. Daarom gaan we de energiescans uitbreiden naar de kunst -en cultuurinstellingen in de gemeente en ze daarover informeren.

Eigen organisatie

Een op de routekaart van Holland Rijnland niet genoemde maatregel is de voorbeeldfunctie van de gemeente zelf. De gemeente draagt zelf ook verantwoordelijkheid om te zorgen voor een groter aandeel groene stroom op de daken van haar gemeentelijke gebouwen.

Voorgestelde stimuleringsmaatregelen

Vanwege bestaande klachten over het binnenklimaat (warmte) bestaat er een natuurlijk moment om het gebouw De Verbinding te verduurzamen. Het gebouw zal de komende jaren in de kern Nieuwkoop haar functie behouden, waardoor lange termijn maatregelen interessant zijn. Door te onderzoeken of het gebouw direct ook energieneutraal en aardgasvrij kan worden, is de kans groot dat op dit gebouw zonnepanelen komen om de nieuwe installatie van groene stroom te voorzien.

Er zal een voorstel opgesteld worden voor het verduurzamen van het gebouw De Verbinding, inclusief zonnepanelen op het dak. Dit voorstel zal aan de Raad worden voorgelegd.

Andere stimuleringsmaatregelen

Zoals al eerder aangegeven zijn er diverse stimuleringsmaatregelen vanuit het Rijk en Provincie. Deze verschillende subsidieregelingen en fiscaal gunstige regelingen worden nu al ingezet om ondernemers en maatschappelijke instellingen te stimuleren. Daarbij zijn zonnepanelen vaak goed terug te verdienen en is op dat vlak minder interessant te stimuleren dan geen spijt maatregelen om energie te besparen. Op basis hiervan en de bestaande subsidieregelingen vanuit het Rijk en Provincie zien we geen noodzaak om een gemeentelijke subsidieregeling op te zetten.

Samenvatting

Uit de inventarisatie naar grote daken in de gemeente Nieuwkoop komt naar voren dat er twee hoofddoelgroepen te onderscheiden zijn: bedrijven en agrariërs. Voor het stimuleren van zonnepanelen op grote daken richten we ons dan ook hoofdzakelijk op deze twee groepen.

Bedrijven

Bedrijven kunnen gratis gebruik van maken van energiescans die door Klimaatroute, in opdracht van de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH), worden uitgevoerd. Het plaatsen van zonnepanelen maakt deel uit van deze energiescans.

De reacties van de bedrijven op de energiescans zijn positief wat terug te zien is in de vraag ernaar. In 2021 is de begeleiding van 49 bedrijven opgestart. Voor 2022 komen daar nog eens 27 bedrijven bij. Aangezien de resultaten van de energiescans positief uitpakken, hebben we ervoor gekozen om deze energiescans blijven aan te bieden en – indien nodig - te intensiveren.

Agrariërs

Voor agrariërs is het enkel en alleen investeren in zonnepanelen op het dak vaak financieel moeilijk haalbaar. Dat komt en ten dele door de vaak ongunstige ligging ten opzichte van het aansluitingsstation van de netbeheerder. Een combinatie van zonne -en windenergie (kleine windmolens), met de focus op zelfvoorzienend, kan wel interessant zijn. Samen met LTO Noord, aan de Sectortafel Landbouw van GCN/VON, gaan we hierover nader in gesprek.

Kunst -en cultuurinstellingen

Voor de kunst -en cultuurinstellingen zijn er geen regelingen bekend om verduurzaming te bevorderen. Om ook deze sector te bedienen, gaan we extra energiescans beschikbaar stellen aan deze instellingen en ze daarover informeren.

Eigen vastgoed

Voor het eigen vastgoed wil de gemeente een verduurzamingslag doorvoeren. Als onderdeel hiervan wordt er een voorstel opgesteld voor het verduurzamen van het gebouw De Verbinding, inclusief zonnepanelen op het dak. Dit voorstel zal aan de Raad worden voorgelegd.

Andere stimuleringsmogelijkheden

Er zijn tal van stimuleringsmaatregelen voor het plaatsen van zonnepanelen op grote daken vanuit het Rijk en Provincie. Deze verschillende subsidieregelingen en fiscaal gunstige regelingen worden nu al ingezet om ondernemers en maatschappelijke instellingen te stimuleren. Het is niet nodig een aparte gemeentelijke regeling op te zetten.